

Laboratoria innowacji w rozwoju kompetencji nauczycieli pedagogiki specjalnej i osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Projekt nr.: 2014-1-PL01-KA202-003428

SCENARIUSZ

Podstawowe informacje

Instytucja	Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej
Data	04.2017
Grupa docelowa	<p>Studenci studiów II stopnia, kierunek „Rehabilitacja osób ze sprzężoną niepełnosprawnością”</p> <p>Przedmiot: Współpraca z rodzicami i formy wsparcia rodziny.</p> <p>Studenci nabywają kompetencje do pracy z dziećmi, młodzieżą, osobami dorosłymi ze sprzężoną niepełnosprawnością między innymi w: ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, warsztatach terapii zajęciowej, domach pomocy społecznej, środowiskowych domach samopomocy. Przygotowują się do pracy z osobami ze sprzężoną niepełnosprawnością na wszystkich etapach ich rozwoju, nabywają wiedzę i umiejętności w zakresie prowadzenia oddziaływań edukacyjno-terapeutycznych, indywidualnego doboru metod terapii, opracowywania indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych, prowadzenia diagnozy funkcjonalnej i diagnozy potrzeb rodziny osoby z niepełnosprawnością sprzężoną.</p>
Liczba uczestników	8 – 15
W jaki sposób grupa docelowa jest związana z osobami o specjalnych potrzebach edukacyjnych / z niepełnosprawnością?	Są to osoby, które po ukończeniu studiów będą pracować zarówno z dziećmi, jak i dorosłymi ze sprzężoną niepełnosprawnością w różnych placówkach zajmujących się edukacją i terapią niepełnosprawnych. Studenci powinni być gotowi do pracy m.in. z osobami z mózgowym porażeniem dziecięcym, zespołami genetycznymi, autyzmem, wielorakimi uszkodzeniami sensorycznymi. Wymaga to znajomości form wsparcia, edukacji i terapii osób o specjalnych potrzebach, jak również umiejętności indywidualizacji zadań terapeutycznych do możliwości uczestników.
Krótkie uzasadnienie, do czego taka grupa wykorzysta scenariusz i jakie korzyści przyniesie jej skorzystanie z i-Laba	Scenariusz nakreśli grupie problemy, z jakimi borykają się rodziny osób z niepełnosprawnością. Zrozumienie potrzeb rodzin i nauczenie się, jak w formie warsztatów wzmocnić kompetencje, poczucie wartości i wiedzę rodzica dziecka z niepełnosprawnością pozwoli studentom w pracy zawodowej podejmować aktywną, efektywną współpracę z rodzicami dziecka. Student może wykorzystać utworzony podczas zajęć scenariusz w kontaktach z rodziną osób niepełnosprawnych, w placówce edukacyjnej, w fundacjach wspierających osoby z niepełnosprawnością,

	<p>stowarzyszeniach, w ośrodkach rehabilitacji. Praca w I-Labie zapewni przestrzeń potrzebną do swobodnego przeprowadzenia warsztatów według ustalonego przez studentów konspektu, z wykorzystaniem niezbędnych materiałów pomocniczych, jak tablice, brystole, markery. Ponadto dzięki oprogramowaniu studenci wybiorą spójną tematykę zajęć i zaproponują jej przebieg.</p>
--	---

Krótką prezentacja i-Laba

Czym jest i-Lab?	<p>i-Lab jest metodą, która odzwierciedla synergię kilku komponentów, takich jak designerskie otoczenie, działania stymulujące kreatywność, odpowiednie wyposażenie czy dostęp do komputerów z oprogramowaniem Virtual Brainstorming (VBS).</p> <p>i-Lab uwzględnia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inspirujące środowisko uczenia się – jest to wyjątkowe miejsce, w którym grupa osób może spotkać się, by razem odkrywać i rozwijać swoje myślenie. Charakteryzuje się nietypowym projektem wystroju pomieszczenia i obecnością multimediów. - technologię – Laboratorium jest wyposażone w odpowiedni sprzęt komputerowy, który wykorzystuje specjalne oprogramowanie Virtual Brainstorm (VBS). - techniki moderacji – techniki społeczne mające na celu pobudzenie kreatywności, motywacji i dynamiki grupowej. <p>Połączenie tych trzech komponentów zachęca ludzi do efektywnej pracy, odkrywania i rozwijania myślenia, udziału we wspólnych działaniach, co może przyspieszyć proces myślenia i tworzenia.</p>
Opis i charakterystyka i-Laba	<p>Laboratorium Innowacji jest miejscem, w którym wydzielone są dwie strefy: strefa relaksu oraz strefa pracy. Obie części są ze sobą ściśle związane, co zapewnia łatwy dostęp z jednej do drugiej. Nietypowe wyposażenie pomieszczenia odgrywa komplementarną rolę w stosunku do części relaksu i pracy, zapewniając stymulację i wygodę dla użytkowników i-Laba. W strefie relaksu można prowadzić część warsztatową sesji, ukierunkowaną na rozwój twórczego myślenia. W strefie pracy prowadzona jest komputerowa burza mózgów. Zarówno kolory jak i cały design tworzą aurę niezwykłości i ukierunkowane są na pobudzanie kreatywności. Całość pomieszczenia jest zaprojektowana w oparciu o metaforę, która ma dodatkowo wspierać proces myślenia.</p>
Czym jest oprogramowanie VBS i dlaczego jest takie ważne?	<p>Oprogramowanie Virtual Brainstorming (VBS) jest przykładem adaptacji metody burzy mózgów ukierunkowanej na grupowe myślenie twórcze do aplikacji internetowej. Jest ono nieodłącznym komponentem Laboratorium Innowacji, który technicznie wspiera proces burzy mózgów (zbieranie pomysłów, ich ocenianie, raport zbiorczy). Ubranie burzy mózgów w ramy systemu informatycznego stwarza możliwość wydajniejszej</p>

	organizacji procesu uczenia się, co przejawia się w efektywniejszym pozyskiwaniu i zarządzaniu pomysłami. Pozwala to na eliminację trudności związanych z prowadzeniem tradycyjnej burzy mózgów. Oprogramowanie jest dostępne dla osób niedowidzących i niewidomych.
--	--

Scenariusz

Numer scenariusza	PL-003
Tytuł scenariusza	Formy współpracy grupowej z rodzicami osób z niepełnosprawnością – prowadzenie tematycznych warsztatów
Obszar	Pedagogika specjalna: rehabilitacja osób ze sprzężoną niepełnosprawnością, edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną, współpraca z rodziną i formy wsparcia rodziny
Opis scenariusza	Scenariusz obejmuje tematykę aktywnego wsparcia rodziców osób z niepełnosprawnością. W założeniach teoretycznych zajęć znajdują się formy grupowej i indywidualnej współpracy z rodzicem wraz z przykładami. Bazując na literaturze przedmiotu, prowadzący odwołuje się również do najczęstszych problemów i potrzeb rodzin osób z niepełnosprawnością. W wymiarze praktycznym zadaniem studentów jest opracowanie warsztatów tematycznych dla rodziców osoby z niepełnosprawnością wraz z próbą ich wdrożenia w przestrzeni i-Lab.

Proces dydaktyczny

Cele	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznanie rodzajów grupowej i indywidualnej współpracy z rodzicem. 2. Zastosowanie założeń efektywnej współpracy grupowej z rodzicem w praktyce. 3. Umiejętne dostosowanie przebiegu zajęć do indywidualnych oczekiwań rodzica. 4. Aktywna praca w grupie, rozwijanie pomysłowości uczestników. 5. Utworzenie konspektu warsztatów dla rodziców osób z niepełnosprawnością z uwzględnieniem specyfiki potrzeb grupy odbiorców i próbna realizacja warsztatu w pracowni i-Lab.
Krótki opis procesu dydaktycznego	<p>Wprowadzenie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawienie idei i-Laba oraz jego podstawowych założeń. 2. Przedstawienie celów podejmowanych działań. 3. Realizacja ice-breakerów służących pogłębieniu poznania grupy oraz rozbudzeniu kreatywnego myślenia. 4. Wprowadzenie w problematykę sesji – podział na grupowe (warsztaty, szkolenia, zebrania, grupy wsparcia, seminaria, konferencje) i indywidualne (wizyty domowe, spotkania z ekspertem, konsultacje)

	<p>indywidualne, spotkania trójstronne) formy współpracy z rodzicem, charakterystyka form współpracy.</p> <p>Część właściwa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawienie zadania grupowego – utworzenie scenariusza warsztatów tematycznych dla rodziców osób z niepełnosprawnością. 2. Problemy i potrzeby rodzin osób z niepełnosprawnością - studenci wymieniają problemy i potrzeby zapisując je na tablicy. Konfrontują spostrzeżenia z literaturą przedmiotu autorstwa H. Liberskiej, E. Pisuli, D. Danielewicz. 3. Praca w „części komputerowej” laboratorium – burza mózgów – propozycje problematyki przygotowywanych warsztatów zgodnych z potrzebami docelowych rodzin, wybór tematu. 4. Rozpisanie przebiegu warsztatów w formie scenariusza z uwzględnieniem czasu trwania, potrzebnych środków dydaktycznych, miejsca przebiegu, grupy odbiorców. 5. Przeprowadzenie przykładowych warsztatów w grupie z podziałem na uczestników i prowadzących. Zajęcia w części twórczej z użyciem pomocy sensorycznych, artykułów plastycznych. <p>Zakończenie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ocena przygotowanych warsztatów przez uczestników, propozycje ewentualnych zmian w przebiegu warsztatów. 2. Podsumowanie wiedzy z części teoretycznej zajęć.
Metody	Pogadanka, praktycznego działania, metoda sytuacyjna, dyskusja, wykład
Funkcje metod dydaktycznych	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z teoretycznym wymiarem grupowych form wsparcia - aktywizacja wszystkich uczestników sesji - zapewnienie możliwości omówienia i prezentacji treści dydaktycznych - ustalenie spójnego planu praktycznego działania na podstawie wymiany opinii uczestników

Metody i pomoce zastosowane w czasie wdrażania scenariusza

Icebreakers (tytuł, krótki opis, link)	<p>Crazy job interview – każdy z uczestników wypisuje na małych kartkach 5 przymiotników, cech lub umiejętności określających pracownika, najlepiej gdyby przymiotniki nie były oczywiste jak pracowity, rzetelny, ale na przykład leniwy, wiecznie głodny itp. Swoje propozycje wrzuca do pojemnika. Następnie pisze na małych kartkach dwa proponowane zawody, również mogą być nietypowe jak prezydent, gwiazda disco polo itp. i wrzuca do drugiego pojemnika. Po wymieszaniu każdy uczestnik ma wylosować 3 cechy i jeden zawód i postarać się jak najlepiej uzasadnić dlaczego wybrane cechy czynią go idealnym pracownikiem w wylosowanym zawodzie.</p> <p>Icebreaker questions – zabawa służy lepszemu poznaniu się grupy i integracji uczestników. Prowadzący zadaje każdemu z uczestników kilka</p>
---	---

	<p>nietypowych pytań, a jego zadaniem jest na nie odpowiedzieć. Proponowane pytania to: Jaka jest twoja ulubiona postać z kreskówki i dlaczego? Gdybyś miał być zwierzęciem, to jakim i dlaczego? Do jakiego smaku lodów byś siebie porównał? Jaka jest twoja wymarzona praca? Co najdziwniejszego jadłeś w życiu?</p> <p>Art effects – studenci są podzieleni na dwie grupy, każda z grup tworzy na kartce kompozycję z figur geometrycznych tak, żeby sąsiednia grupa jej nie widziała. Każda grupa wybiera osobę, która będzie opisywać obrazek i tę, która będzie go rysować na tablicy. Opisujący z grup wymieniają się kompozycjami i starają się opisać je rysującym. Wygrywa grupa, która szybciej wiernie odtworzy na tablicy otrzymaną kompozycję.</p> <p>http://www.icebreakers.ws</p>
Materiały i pomoce dydaktyczne (co jest potrzebne)	Tablica, markery, brystole, dostępne w i-Lab pomoce sensoryczne, karteczki, dwa pojemniki
Inne techniki (tytuł, krótki opis, link, zalecenia)	Elementy metody projektów polegającej na samodzielnym przygotowaniu przez studentów określonego zadania po wcześniejszym omówieniu z prowadzącym.

Korzyści dla uczestników

Jak pracować indywidualnie (krótki opis)?	<p>Grupa docelowa składa się ze sprawnych studentów. Zaleca się następujące modyfikacje w przebiegu zadań indywidualnych w przypadku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uszkodzenia wzroku – zaopatrzenie studenta w powiększalniki, lupy, stanowiska komputerowe w klawiaturę brajlowską, odczyt głosowy, kontrastowe czcionki, ewentualnie zamiana polecenia na głosowe przekazanie pomysłów prowadzącemu, by wprowadził je do sesji użytkownika, - uszkodzenia słuchu – zaopatrzenie uczelni, gdzie znajduje się i-Lab w pętlę indukcyjną eliminującą szumy, przydzielenie studentowi miejsca w pracowni komputerowej umożliwiającego śledzenie ruchu ust prowadzącego, zaopatrzenie studenta w konspekt przebiegu sesji tak, aby orientował się w poleceniach, - trudności komunikacyjne – umożliwienie odpowiedzi pisemnej w trakcie przebiegu icebreakerów, - problemów motorycznych – zastosowanie klawiatury z rozgranicznikami, przydział przestronnego i łatwo dostępnego stanowiska komputerowego.
Jak pracować z grupą (krótki opis)?	<p>Grupa docelowa składa się ze sprawnych studentów. Zaleca się następujące modyfikacje w przebiegu zadań grupowych w przypadku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uszkodzenia wzroku – student może wystąpić w roli rysującego to, co słyszy, może przewodzić przebiegowi warsztatów tłumacząc zasadność doboru określonych zadań,

	<ul style="list-style-type: none"> - uszkodzenia słuchu – pytania z icebreakerów są wręczane studentowi w formie pisemnej, może na potrzeby warsztatów utworzyć np. tablice informacyjne dla rodziców, - trudności komunikacyjnych – zamiast odpowiadać na pytania ustnie student może zapisywać odpowiedzi, może aktywnie uczestniczyć w zapisywaniu treści w trakcie warsztatów, rozdawaniu zadań, - problemów motorycznych – student może poprowadzić teoretyczną część warsztatów.
--	---

Rezultaty

Osiągnięte cele	<ol style="list-style-type: none"> 1. Studenci znają indywidualne i grupowe formy współpracy z rodzicami osób z niepełnosprawnością. 2. Studenci posiadają wiedzę o problemach i potrzebach rodzin osób z niepełnosprawnością. 3. Grupa umiejętnie pisze scenariusz warsztatów dla rodziców z zawarciem wszystkich wymaganych elementów. 4. Grupa prowadzi przykładowe warsztaty tematyczne (w tym wypadku były to warsztaty o samodzielnym tworzeniu pomocy sensorycznych dla dziecka). 5. Praca przebiega w przyjemnej atmosferze z zaangażowaniem wszystkich uczestników.
Karty pracy (jeżeli zostały użyte)	Fragmenty tekstów E. Pisuli, H. Liberskiej, D. Danielewicz na temat sytuacji rodzin osób niepełnosprawnych

Scenariusz jest rezultatem projektu:

Laboratoria innowacji w rozwoju kompetencji nauczycieli pedagogiki specjalnej i osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Projekt realizowany w ramach programu „Erasmus+”
 Akcja KA2 – Współpraca na rzecz innowacji i dobrych praktyk
 Partnerstwa Strategiczne na rzecz kształcenia i szkoleń zawodowych
 Nr projektu: 2014-1-PL01-KA202-003428

Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za umieszczoną w publikacji zawartość merytoryczną.